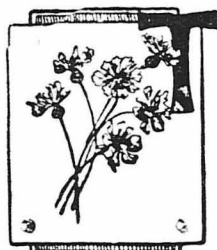

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΙΝΤΡΟΝ

ΜΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΗΝ παραμονή των Χριστουγέννων του 1811, το σάβαν της μαρμαριάς Ντέ Μπρεβάν, ήταν γεμάτο εκλεκτό κόσμο.

Η μαρμαρία, είχε καλέσει τους φίλους της και τις φίλες της, για να γιορτάσουν μαζί τα Χριστούγεννα.

Κι όλοι διασκεδάζαν τόσο όμορφα εκεί: Άκουσαν μαγευτική μουσική, χόρευαν, δειπνήσαν θαυμάσια. Και όταν πέρασε πια η ώρα, ένας από τους καλεσμένους, ο κόμης Ντέ Τράκιτλ, είπε:

—Τώρα, ως μελόμενοι και λίγο για τα περασμένα. Άς διηγηθεί όποιος θέλει από μας, πώς πέρασε τα Χριστούγεννα στον καιρό της Έπανάστασης.

—Τι λέτε, φώναξε ένας άλλος από τους καλεσμένους, ο βαρόνος Ντέ Κάλμ, να ξαναθυμηθούμε πάλι τόσες τραγικότητες; Τώρα, που χάρις στον Βοναπάρτη, σώθηκε η Γαλλία από την άναρχία, πρέπει όλοι να χαρούμαστε και να ξεδιψάσουμε τα περασμένα.

—Κι όμως, έλεγμεν ο κόμης Ντέ Τράκιτλ, μέσα σ' όλες τις τραγικότητες της επανάστασης υπήρχαν και διάφορα εθνικά επεισόδια. Έγώ τουλάχιστον...

Εν τωαύτη περιπτώσει, είπε ο βαρόνος Ντέ Κάλμ, διακόπτοντας τον κόμητα, μου φαίνεται ότι την καλύτερη ιστορία θα μ'αξ την διηγήσει η μαρμαρία Ντέ Μπρεβάν. Έχει λάθει ένα τόσο ρομαντικό θύμα, άκούγοντας την ωιλία μας!

Πραγματικά, η μαρμαρία φαινόταν σαν όνειροπαρμένη, και κίτταζε σιωπηλή τα ξύλα που έκαigan στο τζάκι.

Οι φίλοι της την κίτταζαν με θαυμασμό. Ποτέ δεν τους είχε φανεί τόσο όμορφα.

—Έ, λοιπόν, μαρμαρία, είτε κάποιος από τους καλεσμένους, δεν θέλετε να μ'αξ διηγηθήτε κάτι; Μιά παλιά Χριστουγεννιάτικη ανάμνησά σας...

—Έστο, είτε η μαρμαρία στους φίλους της, θα σ'αξ πω, πώς πέρασε τα Χριστούγεννα του 1792. Άλλά η ανάμνησά μου αυτή πρέπει να μείνει μεταξύ μας, γιατί θα σ'αξ αποκαλύψω ένα μυστικό της ζωής μου.

—Θά το φυλάξουμε όλοι, στα βάθη της καρδιάς μας, το μυστικό σας, μαρμαρία.

—Έκείνη λοιπόν την εποχή, ήμουν δέκα έφτα χρόνων. Ο πατέρας μου, κόμης Ντέ Λεοτράν, είχε πεθάνει στην λαμητιόμ, όπου είχε ανέβει πρώτα οι άτιμοι θείοι μου. Ύστερα από τόν πατέρα μου, πέθανε με τόν ίδιο τρόπο και η μητέρα μου. Είχα μείνει λοιπόν μόνη στον κόσμο, με τόν αδελφό μου, ο οποίος ήταν τότε ένα μικρό άδυνατο άγροφα, φιλάθλου, και τρομοκρατημένο από τα φοβερά δράματα που είδαν τα μάτια του. Δεν ζούσα πια παρά μόνον για κείνον. Επ'αίτηρτα λοιπόν ότι θα ήταν καλύτερα να φύγουμε από τα χτήματά μας και να έρθουμε να γιορτάσουμε στο Παρίσι, όπου υπήρχαν περισσότερες έλπίδες να την γλυτώσουμε.

Ήσα άμέσως τότε τόν αδελφούλη μου, και ήρθαμε στο Παρίσι, όπου καταφέραμε σε μια παλιά καμαριέρα της μητέρας μας, άφοσιωμένη στην οιογένειά μας.

Η καλή αυτή γυναίκα, με παρουσίασε στη γειτονιά ως μια άνεργη της, κεντήστρα, η οποία είχε έρθει τάχα στο Παρίσι για να βοηθ έργασία. Έπίσης κάποιος συγγενής της πώην καμαριέρας μας, τόν έποιον οι γονείς μου είχαν εντοχρήσει άλλοτε, κατοόρωσε να μωφ προμηθεύσει φρέσκα σποπολητικά. Έτσι, ήμουν πια... νομίμως, η πολιτίς Ρόζα Φρεμόν.

Τό σπίτι όπου μέναμε, ήταν πολύ μεγάλο. Κατοικούσαν εκεί, κι άλλοι πολλοί. Ήσαν όμως όλοι άγαθοί άνθρωποι, και κανείς από αυτούς δεν με κίτταζε ύποπτα.

Κι όμως, υπήρχε εκεί μέσα και κάποιος, ο οποίος μ' έκανε ν' άνησυχώ.

Ήταν ένας νέος έργάτης, φλογερός πατριώτης, φανατικός δημοκρατικός, άρχειμένος από την Έπανάσταση. Ήταν απ' εκείνους τους ιδεολόγους, οι οποίοι πιστεύουν με εύλακρίνεια, και με άφέλεια, ότι η θυσία μερικόν γλιάδων ανθρώπων είναι απαραίτητη, για να έξασφαλιστεί στους άλλους μια παντοτεινή εύτυχία. Λέγονταν Μαξιμιλιανός Μπρισώ, και ήταν πολύ περήφανος γιατί είχε τό ίδιο όνομα με τόν Ροβεσπύερ. Όμιολογώ ότι ο έργάτης αυτός μωφ άρεσε. Είχε τόσο έμφροστικό πρόσωπο, και τόσο λαμηρά μάθρα μάτια!... Ναι, μωφ άρεσε, αλλά και μωφ ένέννετε κάποιος φόβο. Όταν τόν συναντού-

σα στη σάλα, με κίτταζε προσεκτικά, κι έπιμονα. Ήμουν βέβαιη ότι ύποπτευόταν πώς τα χαρτιά μου δεν ήσαν εν τάξει, πώς δεν ήμουν η Ρόζα Φρεμόν.

Όστόσο, η μέρες περνούσαν ήσυχα, ως πούφτασε η παραμονή των Χριστουγέννων.

Τό βράδυ των Χριστουγέννων, θέλησα να δώσω κάποια χαρά στον αδελφό μου. Συμφωνήσαμε λοιπόν με την Ίουλίττα—έτσι λεγόταν η πρώτη καμαριέρα μας—να γιορτάσουμε όπως μπορούσαμε καλύτερα τα Χριστούγεννα. Άγόρασα μερικά γλυκά, ένα μικρό μωφ κροσάκι και κάποιο παιχνιδάκι για τόν αδελφό μου. Έτσι άνησε κάποιος χαμόγελο στα πικραμένα χείλητα του παιδιού αυτού.

Άλλά, έξωφρα, μετά τό δείπνο, ήρθε κάποιος συγγενής της Ίουλίττας, και της είπε πώς η θεία της είχε πολύ άφροσθη και θέλει να την ιδή.

Έτσι, η Ίουλίττα έφυγε, και μέναμε μόνον, ο αδελφός μου κι εγώ. Σε λίγο πήγα τόν αδελφό μου, μεσοκοιμημένο στο κρεβάτιό του, και τομαζύλιων να πλαγιάσει κι' εγώ, όταν άκουσα βαρπτικά θήματα στην σάλα. Πήν προφάστω να συνέρθω, η πόρτα άνοιξε άπότομα. Ή γλαδαριά η οποία δεν ήταν και τόσο στεφρά, έπεχόρωσε με τό πρώτο σπρόξωμο, και μπήκε μέσα ο Μπρισώ, λαχανιασμένος κι' έξυλλος.

—Έρχονται να σ'αξ συλλάβουν! μωφ φώναξε. Έρχονται να σ'αξ συλλάβουν!... Φευγάτε...

—Εσείς με προδώσατε, έσείς με πούησατε, άδελφί! τού φώναξα, πάνω στην άπελπισία μου, με περιφρόνηση.

Τότε ο Μπρισώ έβγαλε μια τρομερή κραυγή, την πιο σπαρακτική κραυγή που έγω άκούσει στη ζωή μου και μωφ είτε:

—Εστέ τρελή!... Γιατί με βρίζετε!... Δεν πρέπει να χάνουμε καιρό. Ή στιγμές είναι μετρημένες...

Την ίδια στιγμή άκούστηκαν έξω στον δρόμο, βαρπικά και γρήγορα θήματα, τα οποία σταμάτησαν μπροστά στην έξώπορτα τού σπιτιού μας.

—Θά άναστήσω άργότερα, μωφ είτε ο Μπρισώ, στην φροσφή σας κατηγορία. Έπαρε να καταλάβετε άμέσως γιατί ήρθα. Δεν καταλαβαίνετε λοιπόν ότι ήρθα για να σ'αξ σώσω; Δεν θέλω να σ'αξ στείλουν στην λαμητιόμ!... Με καταλαβαίνετε;

Τά χέρια του έτρωσαν, τα μάθρα του μάτια σπιδοκοιούσαν. Ήρθε πολύ κοντά μου, και συνέχισε:

—Σ'αξ μωφ! Έχετε ταράξει τη ζωή μου. Άνίρνετε σε μια τάξη που μωφ θανάτωσα. Τό ξέρω... Άλλά συγγενός σας αγαπώ!... Δεν ξέρω πώς έγινε αυτό... Μά, σ'αξ αγαπώ!... Καταλαβαίνετε; Δεν θέλω να πεθάνετε γιατί σ'αξ λατρεύω!...

Κάτω, είχαν άνοιξει πια τή πόρτα. Άκούσαμε όμιλες τρομής, φρονές άπότομης, κι ύστερα τόν ύποκοφο κρότο που έκαναν τα τοιχρένια έπάνω στα σκαλοπάτια.

—Άκούστε με, μωφ είτε γρήγορα-γρήγορα ο Μπρισώ. Ύπάχχει ίσως ένα μέσον για να σωθήτε. Έμένα, δεν με ύποπτεύεται κανείς, ξέροντι τις ιδέες μου. Θά διαβεβαώσω, ότι λέγονται Ρόζα Φρεμόν, και ότι είστε κόρη τού λαού. Και για να τούς πείσω θα πω έτι πλέον, ότι είστε άρραθοναστικά μου.

Έκανα μια κίνηση διαμαρτυρίας.

Έκείνος τότε, χαμογέλασε πικρά.

—Ω, μη φοβάστε, είτε, δεν πρόκειται να με παντρευτήτε. Θέλω μόνον να σ'αξ σώσω από την λαμητιόμ. Θά πω λοιπόν ότι πρόκειται να παντρευτώμε έπειτα από όχτω μέρες. Αυτό που μ'αξ χρειάζεται, είναι να κερδίσουμε καιρό. Κι' άργότερα, βλέπομε...

Έκείνο τόν καιρό τίποτε δεν φαινόταν παρόξωμο. Είπα λοιπόν στον Μπρισώ:

—Καλά, Παιξτε τόν ρόλο σας. Θά παιξώ κι' εγώ τόν δικό μου. Άμέσως τότε ο Μπρισώ άνοιξε τήν πόρτα στους στρατιώτες πουχαν πλημμυρίσει τό σπίτι. Αυτόι, μπήκαν μέσα και παραξενευτήκαν βλέποντας μωφ τους τόν Μπρισώ. Είδαν άκόμα με άπορία, άπάνω στο τραπέζι τα γλυκά, και τα δύο ποτήρια—τού αδελφού μου, και τό δικό μου—άπομεινάρια τού Χριστουγεννιάτικου δείπνου μου.

—Τι τρέχει, πολίτες; τούς ρώτησε ο Μπρισώ. Όρωίο κι' αυτό, μα τήν αλήθεια, νάφθετε, έτσι ξαφνικά, να ταράξετε τό ρεθιγιόν δυό έρωτευμένων!...

Γίωσε ύστερα σε μένα και πρόσθεσε:

—Μη φοβάσαι, Ρόζα. Τά παιδιά από δω είναι φίλοι μου. Πολίτες, συνέχισε στρέφοντας πάλι στους στρατιώτες, σ'αξ παρουσιάζω

Στάθηκα όρθια μπρος σ' ένα τραπέζι κι' άρχισα να ξεφυλλίζω ένα βιβλίο...

την πολιτιδα Ρόζα Φορμόν, η όποια, μετά όχτώ μέρες θά γίνη γυναίκα μου!.. Δέν σάς περιμένω, θέβαια, αλλά μιά κ' ήρθατε, θά πητε μαζί μας ένα ποτηράκι.

Έτρεξα άείσως κ' έφερα ποτήρια. Οί στρατιώτες, σάν κ' άμφέβαλαν άκόμα, με κούταζαν με κάποια διστασσία. Ό άρχηγός τους ήταν ένας χοντρός εύθιμος άνθρωπος, με ύψος άγαθό.

Γέμισα τά ποτήρια τους με κρασί, και τους έδωσα να πιούν. Ό άρχηγός τους σήκωσε ψηλά τό δικό του και ειπε:

— Πίνω στην υγεία των μελλοντικών!..

— Και στην υγεία του Έθνους! φώναξε ένας στρατιώτης, ο όποιος μ' εκύτταζε από ύψοιτα από όλους τους άλλους.

Άγαπούσα πάντα τη Γαλλία, άποσιδήηστε κ' άν την κθερευόσαν. Σήκωσε λοιπόν τό ποτήρι μου και ειπα:

— Στην υγεία του Έθνους!..

Τη στιγμή αυτή ό στρατιώτης που με κούταζε ύψοιτα, έσπρωξε προς τό μέρος μου τόν Μπρισό και μου ειπε:

— Έ, λοιπόν, φράια μου, δέν φιλιάς τόν άρραβωνιστικό σου; Μά ό Μπρισό πρόλαβε τό κακό.

— Πολίτα, ειπε στο στρατιώτη μών περιάζεις τη μηρητή μου.

— Πρέπει να σε φίληση, φώναξε με πείσμα ό στρατιώτης.

— Και θέβαια θά τόν φίλησω, ειπα έγω, γελώντας.

Κι άνοήμωρα τά χείλη μου πάνω στο γλοιο μάγουλο του έργατο.

Αυτό μας έσωσε.

Άφου άδειασαν τά ποτήρια τους, οί στρατιώτες, έτοιμάστηκαν να φύγουν. Τότε ό καζάντοπος στρατιώτης ήρθε κοντά μου και μου ειπε δυνατά:

— Μικρή κενήτρετα, χωρίς άλλο θά θέλης να γίνη τό γοηφεύστερο ό γάμος σου. Όχιτό μέρος είνε πολλές. Πρέπει να κάνουμε κάτι για σένα. Μέσα σε τρεις μέρες λοιπόν θά είσαι η πολιτισ Μπρισό. Δός μου τά χείριά σου. Τ' αναλαμβάνω όλα έγω. Και για να σε τιμήσω, θάρθω και στο γάμο σας...

Άλλοίμονο, φίλοι μου, ψιθύρισε η μαρκησία άναστενάχοντας. Μετά τρεις μέρες ήμουν πράγματι η πολιτισ Μαξιμιλιανού Μπρισό!

— Έσείς!.. φώναξαν με μιά σχεδόν φωνή οί καλεσμένοι της μαρκησίας. Έσείς!..

— Γιατί άποριστε; άπάντησε η μαρκησία. Ξέρετε καλά, ότι έκείνη την έποχή όλα ήσαν δυνατά. Κι' έτρεπε να ζήσω για τόν αδελφό μου. Άφήστε με λοιπόν να έξακολουθήσω.

Μετά τό γάμο, ό Μπρισό κ' έγω, άποσυνθίζαμε στο δωμάτιό του. Έγώ στάθιχα ύρθια μπρός σ' ένα τραπέζι κ' άρχισα να ξεφυλλίζω νεωρικά ένα βιβλίο. (Ο Μπρισό πηγαίνονερχόταν πάνω-κάτω.

Έγελος, στάθιχε μπροστά μου, και μου ειπε:

— Τώρα που σωθήκατε, μπορώ να σας μιλήσω. Τρεις μέρες πριν, με θρίσατε. Έσείς οί άρχιστοζάρτες είστε πάντα οί ίδιοι. Νομίζετε πως μόνο εσείς ξερετε τί θά πη τμη. Νομίζετε πως ένας άνθρωπος του λαού μπορεί να προύσση και να ποιήση έναν άλλον άνθρωπο, χωρίς κανένα δισταγμό.

— Σας ζητώ συννώμη, του ψιθύρισα, ξεχάστε τά λόγια που σας είπα.

— Ηθέλα να σας σώσω και σας έσωσα, δεσποινίς. Και τώρα, μπορώ να πεθάνω. Δέν θά με ξαναδείτε.

— Έγώ τότε σηκώθηκα, και πήγα κοντά του.

— Όχι, δέν πρέπει να πεθάνετε, του είπα.

— Έτσι μόνον, μου άπάντησε, θά σας άποδείξω ότι δέν είμαι αυτός που νομίζατε.

— Άκούστε με, ψιθύρισα, άν τό άπαιτείτε, είμαι πρόθυμη να ζήσω μαζί σας.

Ό Μπρισό χαμογέλασε θλιβερά.

— Δέν έχω, ειπε, αυτή την άπαιτηση. Δέν θά έποικηληθώ από τη δύσκολη θέσι σας για να σας κάνω δική μου, μολονότι σας αγατώ πολύ. Θά φερθώ σαν ήπαύτης, έχω ένας άλλος έργατης. Κι' άφου δέν μ' αγαπάτε... πρέπει να μη με ξαναδείτε.

Τότε έχώ, έντελώς αινώδημητα, του άπλιστα τό χέρι μου, τό λεπτό άριστοκρατικό και κάταστρο χέρι μου. Έκείνος τό πήρε στο ήλιοκαμένο χοντρό του χέρι, κ' άφου τό κούταζε σιωπηλά, τό έφερε στα χείλη του. Έσκυφη τότε και τόν φίλησα στο μέτωπο.

Σήκωσε τά μάτια του και με κούταξε μ' ένα βλέμμα άπερίφραστο, χαρούμενο μαζί κ' άπελπισμένο. Άνάσαινε με δυσκολία. Κατόπιν με δήματα κλωνίζομενα, έφυγε από τό δωμάτιο.

Και κράτησε πραγματικώς τό λόγο του. Δέν τόν ξαναδα πεία. Έμαθα μόνο ότι σκοτώθηκε, θέλοντας να ύπεραληπθή τό Ροβεσπέρο.....

Η μαρκησία Ντέ Μπρισόδαν σόπισσε.

Η φωτιά στο τζάκι ειχε σβύσει. Κανείς δέν μιλούσε...

Η μαρκησία έσφιξε γύρω από τους ώμους

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΡΟΨΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΟΥΡΑΝΙΟ ΣΑΔΙ

(Του W. B. YEATS)

Άν ειχα, φως μου, τ' ουρανού τ' άτίμητα χαλά, πόνε με φως, με μάλαμα κ' όσημ δουλιέμενα, τά γαλανά, τά σκοτεινά, τά μισοσκότεινα χαλά, που τάχονε τά δεικνά κ' η νύχτες κεντημένα. θά τάστρωνα κατάχαιμα για να πατάς έλάνο, μιά μόνον όνειρα χροσά έχω, ό φτωχός, κισά μου, και σάν χαλι σου τάστρωσα για να πατάς έλάνο. Άχ! πρόσεχε, σάν τό πατάς, πατάς τά όνειρά μου!..

Η ΚΛΙΝΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Του THOMAS HOOD)

Όλη την νύχτα έβλέπαμε που η άνατολή της άνέβαινε στο στόμα της, τ' όχρω τό στεγνωμένο, σάν κ' άνεβοκατέβαινε τό κωμα της ζωής της στο στήθος της τ' άδύνατο, σάν κωμα φροσκαμένο.

Σιωπηλά στεκόμαστε, τόσο σιγά μιλούσαμε και τόσο δίχως θόρυβο στις μύτες περπατούσαμε, που άπ' την ζωή μας την μισή της είχαμε όλο δώσει, για να την δυναμώσουμε, να γείνη, να γλυτώση.

Έπνίγανε η έλλειδες μας τους φόβους, τις τρομάρες, οί φόβοι μας έπνίγανε έλλειδες και λαχτάρες, που την θαρρούσαμε νεκρή σάν ήταν κλισμένη, και πως άποκαμήθηκε σάν ήταν πεθωμένη.

Και σάν έπρόβαλε η αύγή βολή, συννεφιασμένη, κ' από τις πρώτες βροχές ύψη και λαγομένη, έκλεισε τά ματάκια της, έπέταξε από τη γη κ' είδε: σε φως άνέσπερο του άλλου κόσμου την αύγή. Μεταφράσεις Δ ΣΤΑΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

(Του ΕΡΡ. ΧΑΙ-ΝΕ)

Γοργά τά χρόνια πάνε και περνούνε, κάθε άνθρωπος στον τάφο κατεβαίνει, κ' όμως ό φλογερός ό έρωτάς μου μέσ' στη θεική καρδιά μου πάντα μένει.

Άς ήταν κάπου, —άχ, ναι— κ' άντουώσω και τότε θε να τρέξω να σοδ πω, μπροστά σου γονατίζοντας στο χόμα: —«Πάρα πολύ, μικρή μου, σ' αγατώ!».

ΑΝ ΗΜΟΥΝΑ ΘΕΟΣ

(Του ΣΟΥΛΛΥ ΠΡΥΝΤΙΝ)

Άν ήμουνα Θεός, και τί δε θάκανα!.. Παντοεινή χαρά θε νάφεργα κ' αίσια κ' όλο με γέλια θά περνούσανε τά χρόνια, άν ήμουνα Θεός!..

Άν ήμουνα Θεός, παντού θ' άνθίζατε λουλούδια, ρόδα, κρίνα, γιασεμιά... Η γη δε θάχε λύπη πεία κισαμά, άν ήμουνα Θεός.

Άν ήμουνα Θεός, όλα θά τ' άλλαζα... Θε νάλλαξα την πλάσι άπ' άρχη σ' άρχη, τό γέλιο θάχα Βασίληά κ' όχι τό δάκρυ, άν ήμουνα Θεός.

Άν ήμουνα Θεός, όλα θά τ' άλλαζα... θά γάμψεν η γη χαρές, στολίδια. Και μόνο έσένα θάρφανα την ίδια, άν ήμουνα Θεός!..

της την έσάρτα της, σάν να αισθανόταν κάποιος είνος και ψιθύρισε:

— Αυτή είνε η Χριστογεννητική ιστορία μου.

Και σιγά, σιγά, πρόσθεσε μελαγχο λικά, ένθ οι καλεσμένοι της την κούταζαν γενιά τοι περιέργεια και κατάπληξη:

— Κι' αυτή είνε η όμορφότερη έρωτική μου ά κάμνησις...

